

Eduskunnan sivistysvaliokunnalle

Suomen Olympiakomitean lausunto hallituksen esitykseksi valtion talousarvioksi 2021 koronan näkökulmasta

VIITE: Eduskunnan sivistysvaliokunnan lausuntopyyntö 19.10.2020, HE 146/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021

TEEMA: Kulttuurin, taiteen, musiikin, urheilun ja liikunnan tila vuonna 2020, koronasta aiheutuneet ongelmat, koronatilanteen esille tuomat ongelmat näiden alojen toimijoiden toimeentulossa, kuntien taloudellisten tilanteiden ja niiden vaihteluiden vaikutukset, koronatilanteessa annetun valtion tuen riittävyys ja kohdentumisen osuvuus. Alojen kriisiytyminen ja selviytymisstrategiat. Vuoden 2021 talousarvioehdotuksen keskeiset painopisteet näillä toimialoilla, rahoituksen riittävyys ottaen huomioon koronapandemian vaikutukset vuonna 2020 ja sen arvioitu jatkuminen vuonna 2021.

Suomen Olympiakomitea lausuu otsikkoasiassa:

Koronaepidemia on vaikuttanut merkittävästi kaikkeen liikuntaan ja urheiluun järjestötoiminnasta huippu-urheiluun ja omaehtoiseen liikuntaan. Vaikutukset ovat olleet huomattavia myös kansainvälisellä tasolla, esimerkkinä olympialaisten siirtäminen ja käytännössä kaikkien arvokilpailujen peruminen tai siirtäminen myöhempään ajankohtaan.

1 Liikunnan tila vuonna 2020 ja koronatilanteen esille tuomat ongelmat liikuntaan ja urheiluun

Pandemian vaikutukset liikuntaan ja urheiluun ovat olleet mittavat, eikä niitä voi mitata yksinomaan euroissa. Liikunnan ja urheilun vaikutukset liittyvät terveyteen, hyvinvointiin, elämyksiin ja yhteenkuuluvuuteen.

Taloudellisten vaikutusten arviointi antaa kuitenkin kuvaa ilmiön laajuudesta. Valtion liikuntaneuvoston, Olympiakomitean ja urheilun lajiliittojen seuroille toteuttama kysely osoitti koronapandemian nettomenetyksiksi urheiluseuroille pelkästään maaliskuu-kesäkuun aikana 47 miljoonaa euroa. Kesä- lokakuun nettomenetyksiä voidaan arvioida olevan vähintäänkin saman verran. Korona on heikentänyt yritysten edellytyksiä tukea seuratoimintaa ja huippu-urheilua, mikä tulee lisäksi vaikuttamaan toimintaedellytyksiin lähivuosina.

Koronan vaikutukset tulevat näkymään myös pitkällä aikavälillä ja voivat näkyä seurojen jäsenmäärien laskuna. Esimerkiksi kevään lasten ja nuorten leirit ja urheilukoulut (esimerkiksi yleisurheilu-, jalkapallo- ja suunnistuskoulut) peruttiin. Nämä ovat perinteisesti kannustaneet uusia lapsia lajiin. Vaarana on, että tietyissä lajeissa lähes kokonaisia ikäluokkia menetetään urheilun parista. Kriisi lisää myös taloudellista eriarvoistumista, jolloin erityisesti heikossa taloudellisessa asemassa olevien perheiden lasten mahdollisuudet harrastamiseen heikentyvät. Liikuntapaikkojen sulkeminen ja järjestetyn urheilutoiminnan keskeytyminen kevään ja kesän aikana on vaikuttanut kaikkien suomalaisten liikkumisen edellytyksiin ja tulee näkymään tulevina vuosikymmeninä terveydenhuoltomenojen kasvuna.

➔ *Kokoontumisrajoituksilla on ollut huomattava vaikutus liikunnan ja urheilun ajautumiseen vaikeaan tilanteeseen. Kevään ja kesän kaltaisia kokoontumisrajoituksia ja muita toimintaa estäviä suosituksia tulee ottaa käyttöön suurta harkintaa käyttäen ja vasta epidemian leviämisvaiheessa. Viranomaisten tulee luottaa toimialan kykyyn toimia vastuullisesti tapahtumien ja toiminnan järjestämisessä.*

Suomen Olympiakomitea yhtyy [Valtion liikuntaneuvoston lausunnossaan 20.10.2020](#) julkaisemaan näkemykseen, että rahapelitoiminnan tuottojen laskun lisäksi yleisen taloustilanteen heikentyminen vaikuttaa liikunnan resursseihin merkittävästi myös välillisesti. Koronakriisi on heikentänyt merkittävästi julkista taloutta vuonna 2020 vähentämällä verotuloja sekä kasvattamalla työttömyysmenoja ja muita julkisia menoja. Esimerkiksi kuntatalouden heikentymisen myötä moni kunta voi joutua tekemään tulevana vuosina isoja leikkauksia kuntansa liikuntapalveluihin.

→ *Ennalta ehkäisevistä ja väestön terveyttä edistävästä palveluista leikkaaminen näyttäytyisi hyvin ristiriitaiselta toimenpiteeltä ajankohtana, jolloin etenkin erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden liikkuminen on vähentynyt koronakriisin myötä ja ennaltaehkäisevälle toiminnalle olisi yhä suurempi tarve.*

2 Koronatilanteessa annetun valtion tuen riittävyys ja kohdentumisen osuvuus

Eduskunta myönsi huhtikuun lopulla toisessa lisätalousarviossa liikunnalle 19,6 miljoonan euron tukipaketin, josta merkittävin osa kohdennettiin seuroille ja liikunnan koulutuskeskuksille. Myöhemmissä lisätalousarvioissa liikunnalle ja urheilulle ei ole osoitettu uutta tukea. Liikunnan ja urheilun vapaaehtoisuuteen nojaavat toimijat ovat pystyneet sopeuttamaan toimintaansa ällistytävän ketterästi kesän ja syksyn aikana, mutta sarjamuotoisen ammattilaisuuteen tai puoliammattilaisuuteen perustuvat liigat (kuten jalkapallon ja jääkiekon liigat) ovat ajautuneet huomattaviin taloudellisiin vaikeuksiin, koska korona on laskenut rajoitusten ja yleisen koronapelon vuoksi yleisöt murto-osaan normaalista. Taloudelliset ongelmat ovat myös kasvussa tapahtumien tuotosta riippuvaisilla liikuntajärjestöillä.

→ *Ammattilaisurheilu on tärkeä osa suomalaista yhteiskuntaa. Se luo yhteisöllisyyttä ja antaa elämyksiä meille kaikille. Toimialan elinvoimaisuus ja kyky jatkaa toimintaa on varmistettava. Kuluvana vuonna ja ensi vuonna on varauduttava tukemaan lisätalousarvion muodossa liigamuotoista urheilua ja tapahtumien tuotosta riippuvia seuroja ja lajiliittoja.*

3. Vuoden 2021 talousarvioehdotuksen keskeiset painopisteet liikunnassa ja urheilussa

Vuoden 2021 talousarvioehdotuksen keskeiset painopisteet eivät poikkea vuoden 2020 talousarviosta. Olympiakomitea ei näe tarpeita vuoden 2021 talousarvioehdotuksen painopisteiden muuttamiseen talousarvion liikuntatoimen osalta.

→ *Mikäli korona jatkuu nykyisen kaltaisesti toimintaa rajoittavana pitkälle vuoteen 2021, tullaan tarvitsemaan lisätukea suoran seura- ja järjestötuen muodossa (edellisessä kohdassa todettujen tukien lisäksi).*

Helsingissä 2.11.2020

Mikko Salonen
toimitusjohtaja
Suomen Olympiakomitea